

XAVIER PONS

Degà de la Facultat de Dret
de la Universitat de
Barcelona (UB)

“Els professionals han de ser capaços d’evolucionar al mateix temps que el seu context social i normatiu”

Xavier Pons Ràfols és doctor en Dret i catedràtic de Dret Internacional Públic. Tot i que només fa un any que és degà de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, la seva relació amb la UB ve de lluny. És professor des del 1989, i coneix perfectament els secrets del món universitari. Proper i entusiasta de la seva professió, la passió amb què parla de la Universitat resulta contagiosa. Creu que l’etapa d’estudiant universitari és una de les millors experiències que pot viure una persona, ja que, a banda de formar-se, li permet créixer personalment i obrir la ment. A més de l’àmplia relació que té amb el món acadèmic, ha estat consultor de l’Organització de les Nacions Unides per a l’Alimentació i l’Agricultura (FAO).

S. Quintana

Com a degà, quins són els reptes que voldria aconseguir durant el seu mandat? Quins ha aconseguit durant el primer any?

La Facultat de Dret fa molts anys que ha entrat en una senda modernitzadora per oferir més ensenyaments, més graus i més màsters oficials, amb l’objectiu d’atendre les demandes socials, gràcies també al nou context de l’Espai Europeu d’Educació Superior.

Hem volgut continuar la dinàmica d’estar més al servei de la societat, d’obrir les nostres portes al món i als estudiants, i volem seguir així els propers anys.

D’altra banda, el que fem des de l’any passat és intentar simplificar els processos (tant administratius com de gestió acadèmica) per tal de facilitar la vida i l’activitat a professors, estudiants i personal d’administració i serveis.

Quina diferència hi ha entre les persones titulades d’ara i les d’abans?

És cert que hi ha una sensació generalitzada en el món universitari que els estudiants dels darrers anys arriben amb unes carències formatives que la universitat tampoc no pot acabar de cobrir, perquè son necessitats formatives prèvies a la universitat. És, probablement, un fenomen social irreversible.

D’altra banda, però, també s’han introduït canvis en les normatives acadèmiques, com ara la conversió dels títols de llicenciatura en títols de grau i el pas de cinc anys de formació a només quatre. Què fem ara? Doncs per poder fer l’especialització, més enllà de la formació quasi general que dona un grau, estem introduint el concepte dels màsters.



Aleshores, és imprescindible especialitzar-se o completar la formació amb un màster?

Amb un grau universitari ja es pot tenir perfectament una sortida professional amb un nivell laboral determinat. Els graduats poden treballar en l'Administració, en un despatx, en empreses, fent una feina qualificada i variada. Els màsters només són obligatoris en alguns àmbits concrets, per poder realitzar una tasca concreta o exercir una professió determinada. Altres màsters permeten al graduat especialitzar-se i obtenir una formació més professionalitzadora de cara a les seves sortides professionals i al món laboral.

Com valora la implantació del màster de Gestoria Administrativa?

Crec que va ser una iniciativa molt bona, i una mostra d'això és que és el model que s'està estenent en els últims anys a les universitats.

Nosaltres estem molt contents del màster de Gestoria Administrativa. Ja n'hem fet quatre edicions i considero que ha estat tot un encert, precisament perquè ofereix la possibilitat que els estudiants -els ja graduats- cursin un màster professionalitzador, que els forma per treballar en aquest àmbit professional de la gestoria administrativa.

A més, hi poden accedir graduats de diferents titulacions universitàries.

Aquest màster es presenta com a professionalitzador. Dóna molta importància a les pràctiques en aquests tipus d'estudis?

Els estudiants necessiten l'especialització professional i el coneixement pràctic. És veritat que en els graus s'han anat introduint cada cop més components de pràctiques, però per a una activitat professional concreta ha d'haver-hi molta més pràctica, i això només s'adquireix amb el màster.

Les pràctiques són fonamentals en els entorns laborals tan directament vinculats amb l'exercici professional d'una activitat. Són imprescindibles.

Quina importància hi tenen els professors?

Un dels valors afegits del màster de Gestoria Administrativa és que no és exclusiu (ni de la Universitat ni del Col·legi), sinó que el fem amb col·laboració. Nosaltres, com a professors universitaris, podem impartir uns coneixements, però l'altra part hi pot contribuir enormement amb el bagatge professional que nosaltres no tenim. I això és imprescindible, insisteixo, en un màster professionalitzador.

De fet, la Universitat estableix la figura del professor associat, que és, precisament, un professional en actiu que exerceix de professor durant unes quantes hores. Aquest tipus de pro-

fessorat pot fer classes teòriques d'algunes optatives més especialitzades o pot fer el component de l'ensenyament més pràctic amb la seva experiència professional.

Què creu que aporta la participació del Col·legi en aquest màster?

És importantíssima la relació entre la Universitat i els col·legis professionals. Històricament, la Universitat s'ha tancat molt en si mateixa, i crec que ens hem d'obrir, sobretot als agents socials i als sectors professionals en què treballaran els nostres graduats quan surtin d'aquí.

Es tracta d'una relació que ens enriqueix a tots. Compartir l'activitat docent entre professors universitaris que es dediquen només a la Universitat amb professionals del dret i de la gestió administrativa ens beneficia a tots. Alguns ens hem quedat exclusivament a la Universitat, i de vegades ens poden dir que és un món molt teòric; per això necessitem el complement d'aquests altres professors, per explicar com es porta tota aquesta teoria a la pràctica. Però qui ho aprofita més, qui hi surt guanyant, són els estudiants, ja que veuen el coneixement profund que tenen els professors d'una determinada matèria i l'expertesa dels professionals que estan cada dia al peu del carrer. Per al futur gestor professional, per al futur gestor administratiu, això és importantíssim.

Creu que és una bona opció per millorar la possibilitat d'inserció laboral?

Com més formació es té, més possibilitats hi ha de trobar una professió o una feina més ben remunerades. Aquest component de formació, en un moment de crisi com el que vivim, és important.

Aconsello els estudiants que no acaben de saber què fer o que no saben com trobar una sortida professional que busquin un màster d'un tema que els agradi i que s'especialitzin. Que busquin un nínxol de mercat laboral o professional en què puguin oferir la seva especialització i proposar els seus serveis.

Els títols de grau són una formació cada cop més generalista, en què els estudiants, a part de formar-se, maduren i creixen com a persones. Si aquesta persona ha adquirit les competències i les tècniques necessàries, quan acabi el seu grau sabrà buscar noves professions i orientar noves sortides professionals. D'alguna manera, crec que en un moment laboralment complicat com l'actual, els estudiants han d'acabar reinventant-se laboralment i professionalment.

És difícil fer el pas d'estudiant a professional? Quina és la seva recomanació per als estudiants que s'han d'enfrontar al món laboral?

És difícil, però crec que els anys estudiats a la universitat sempre s'acaben recordant com els millors anys de la teva vida. Perquè combina la forma-

ció teòrica, la formació professional i l'experiència vital. Creixes envoltat de gent jove amb qui comparteix inquietuds i interessos, i que, molt sovint, té una gran curiositat intel·lectual.

Després, òbviament, tothom s'ha d'adaptar per trobar el lloc on poder desenvolupar tant la seva professió com determinats elements de la seva personalitat.

Es parla molt de la fugida de talents. Diria que és un problema de manca de demanda, d'excés d'oferta o bé que les expectatives dels nous titulats no s'ajusten a la realitat del mercat laboral?

Diria que, en part, és un problema de les expectatives que una persona ja té quan comença els estudis a la universitat, i que passa sobretot en l'àmbit de les ciències socials. Per exemple, a Secundària i a Batxillerat s'estudia química, física, gramàtica, literatura..., però no s'estudia ni dret, ni ciències polítiques, ni altres ensenyaments de les ciències socials. Llavors, quan un estudiant arriba aquí, a vegades no sap exactament què es trobarà, no sap si li agradarà el que estudiarà i no sap exactament a què es voldrà dedicar. Algunes persones ho tenen molt clar, però d'altres ho aniran perfilant a mesura que desenvolupin els seus estudis.

Què demana la societat als professionals de l'àmbit del dret i les ciències socials?

Se'ls demana una formació i que tinguin capacitat de situar-se, de treballar

en equip, de treballar en noves facetes i de reinventar-se. Les normatives, les lleis, els codis... canvien contínuament. Per aquest motiu és imprescindible una formació genèrica, amb continguts teòrics i pràctics, i també l'adquisició de competències. Han de tenir les habilitats i les eines per saber buscar i trobar, i, sobretot, per ser capaços d'evolucionar al mateix temps que el seu context social i normatiu.

La universitat forma part de la societat i ha d'estar al seu servei, al servei de les necessitats formatives, professionals i de creixement socialment demandades.

Tal com indica, estar al dia del context normatiu és molt important. Dóna molta importància al reciclatge formatiu dels professionals?

Jo crec que sí. Una persona s'ha de continuar formant tota la vida i adaptant-se als canvis. La societat evoluciona, canvien les normes, les disposicions... És cert que es pot tenir la capacitat i l'habilitat de fer-ho sense haver de fer cursos, però entre els col·legis professionals i les universitats hi ha un ampli ventall de formació continuada que té molt èxit. I té molt èxit perquè és útil i adequada, i, per tant, té molta demanda.

No es tracta només de formar-se, sinó de poder compartir aquests coneixements amb altres persones. És important que tant els professors com els professionals, els experts... comparteixin la millor manera de gestionar determinats temes. L'aprenentatge col·laboratiu enriqueix tothom.

